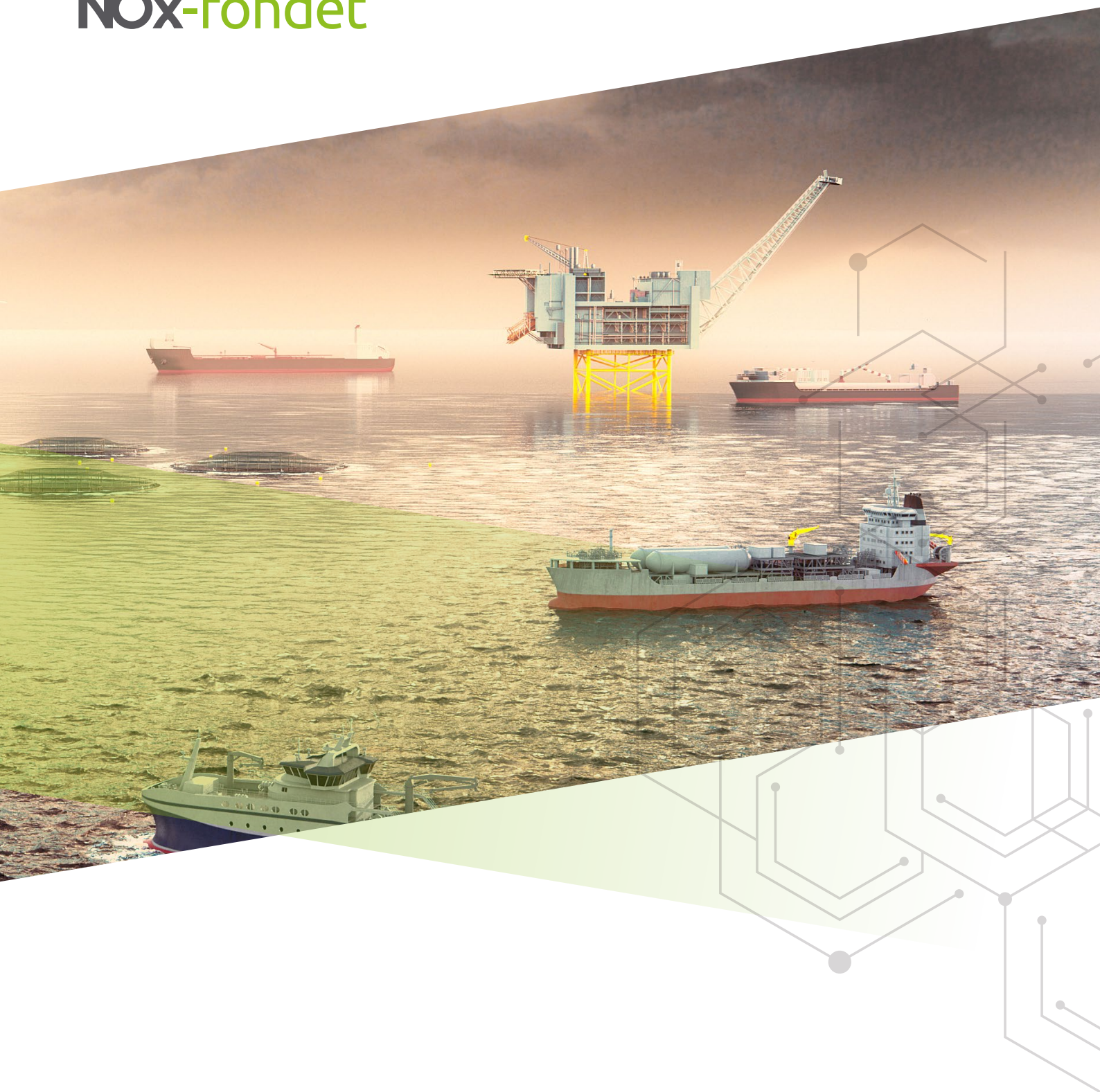

NOx-fondet

Årsrapport 2018

Innhold

1. NOx-avtalen 2018-2025	5
1.1 Næringslivets plikter i NOx-avtalen 2018-2025	5
1.2 Tilslutning til NOx-fondet	7
1.3 Støtteordningen	7
2. Støtte til tiltak	9
2.1 Om rapporteringsplikten til myndighetene	9
2.2 Gjennomførte tiltak i 2018	9
2.3 NOx-reduserende tiltak fremover i tid	11
3. Annen støtte fra NOx-fondet	13
3.1 Støtte til urea	13
3.2 Støtte til skifte av katalysatorelementer	13
3.3 Støtte til måling	13
3.4 Støtte til service på fiskebåter	13
4. Utslipp og inntekter	15
4.1 NOx-utslipp i 2018	15
4.2 Innbetalinger til fondet i 2018	16
4.3 Innbetalingssatser	17
5. Om NOx-fondet	19
5.1 NOx-fondets styre	19
5.2 NOx-fondets administrasjon	19
5.3 Avtalens 15 næringsorganisasjoner	20

1. NOx-avtalen 2018-2025

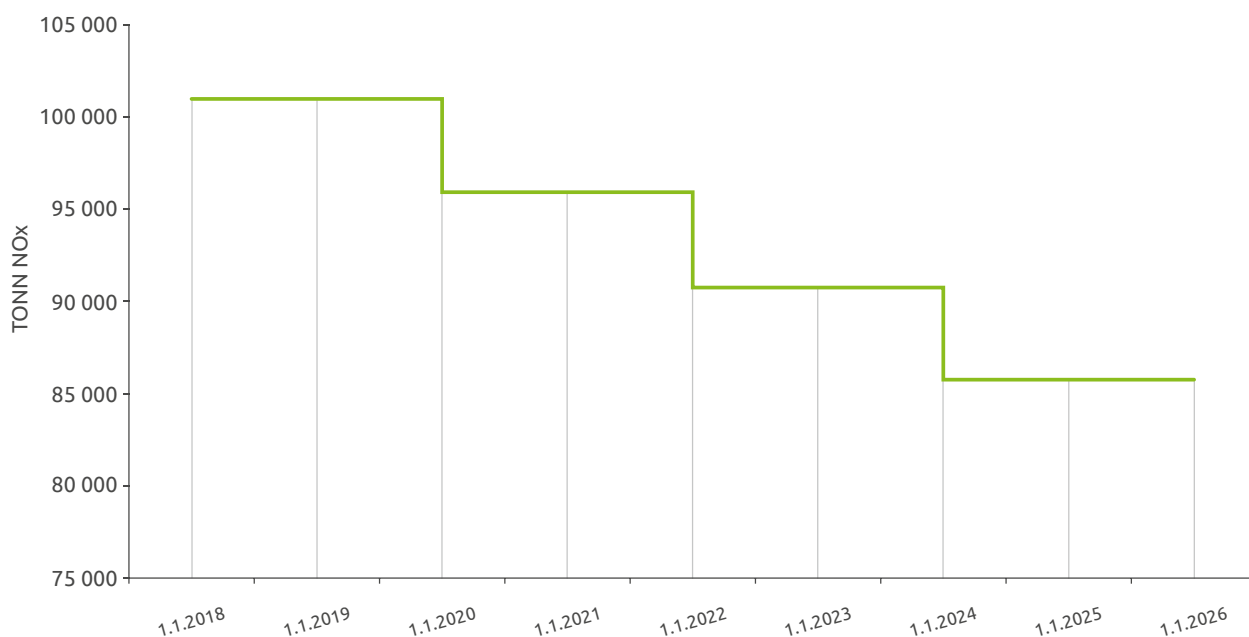
1.1 Næringslivets plikter i NOx-avtalen 2018-2025

NOx-avtalen 2018-2025 ble signert 24. mai 2017 av Klima- og miljøminister Vidar Helgesen og næringslivets parter, og godkjent av EFTAs

Overvåkingsorgan (ESA) 22. februar 2018.

NOx-avtalen innebærer at samlede utslipp av NOx skal holdes under fastsatte toårige utslippstak (Figur 1). De første to årene (2018 og 2019) skal utslippene ikke overstige 202 510 tonn. For øvrig er hovedinnholdet i tidligere NOx-avtaler videreført.

Utslippstak NOx-avtalen 2018-2025

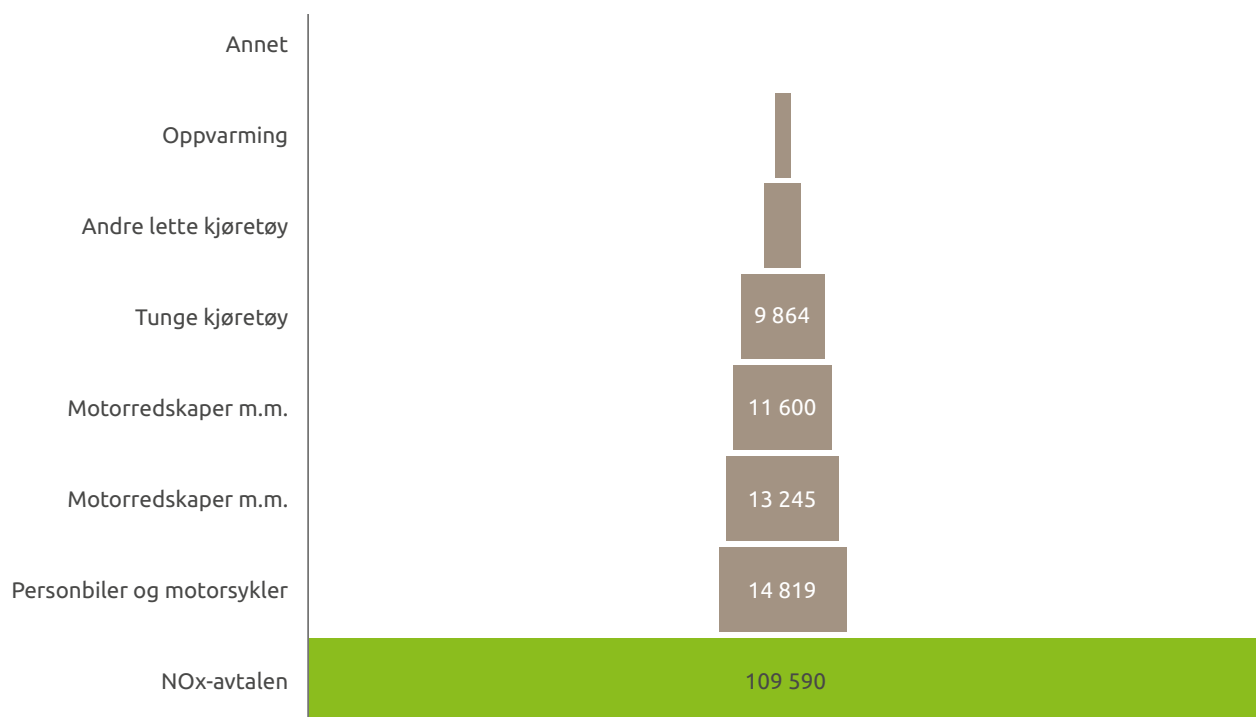
Figur 1: Utslippstak i NOx-avtalen 2018-2025. Merk at to-årige forpliktelser er fremstilt som årlige (toårlig/2).

NOx-avtalen dekker en stor andel av de nasjonale utslippene

Norge er forpliktet til å redusere utslipp av forurensende gasser og partikler gjennom EUs direktiv om nasjonale utslippstak og

Gøteborgprotokollen. NOx-avtalen er viktig for at Norge skal klare å overholde sine utslippsforpliktelser av NOx. NOx-avtalen omfatter ca. 60 % av de nasjonale NOx utslippene (Figur 2).

SSB Nasjonale NOx-utslipp 2017

Figur 2: Fordeling av NOx-utslipp dekket av NOx-avtalen og øvrige utslippskilder.

1.2 Tilslutning til NOx-fondet

Virksomheter må slutte seg til NOx-avtalen for å få rett til avgiftsfritak. Virksomheter i landbasert industri med NACE-koder omfattet av NOx-avtalen 2018-2025 må tilslutte seg NOx-avtalen for å kunne få støtte til tiltak.

Tilslutningserklæringen angir virksomhetens rettigheter og plikter overfor næringsorganisasjonene og NOx-fondet. Ved utløp av desember 2018 var ca. 800 virksomheter tilsluttet NOx-avtalen.

Det er nær full oppslutning fra alle NOx-avgiftspliktige virksomheter i næringslivet, med unntak av noen få fartøy som kun har kortvarige og sporadiske opphold i avgiftspliktig farvann.

1.3 Støtteordningen

NOx-fondets støtteordning er et virkemiddel for å nå utslippsreduksjonsforpliktelsene som ligger i NOx-avtalen. Den nye NOx-avtalen har medført tilpasninger i støtteordningen. For tiltak som gjennomføres fra 1.1.2018 er gjeldende støttesats 250 eller 500 kr/kg NOx redusert. Støtten er oppad begrenset til 80 % av merkostnadene som følge av tiltaket. Støtteordningen gjelder både eksisterende og nye utslippskilder. Støtteordningen omfatter tiltak som reduserer NOx-faktor (NOx-utslipp per forbrukt energienhet) og tiltak som reduserer

energiforbruk (energieffektivisering). Se for øvrig NOx-fondets veileder.

Følgende endringer er innført i NOx-fondets støttebetingelser og praksis i løpet av 2018:

- Det gis kun støtte til tiltak på utslippskilder som omfattes av den nye NOx-avtalen.
- Tiltak som allerede er gjennomført, eller besluttet gjennomført støttes ikke.
- Støtte til energieffektiviserende tiltak på nybygg støttes ikke.
- Det gis ikke støtte til tiltak der NOx-fondets støtteandel utgjør mindre enn 10 % av tiltakets merkostnad.
- Tiltak på kilder med sannsynlig varighet (vesentlig tilstedeværelse i Norge) mindre enn 2 år støttes ikke.
- Utbygging av infrastruktur støttes ikke.
- På offentlige fergesamband har NOx-fondet endret referansetilstand for NOx-utslipp fra utslippsnivå i anbudskrav til det nivå som fremgår av inngått kontrakt.

NOx-fondet har i større grad foretatt prioritering av søknader. Dette gjøres fordi omsøkt støtte hos NOx-fondet er større enn tilgjengelige støttemidler.

2. Støtte til tiltak

2.1 Om rapporteringsplikten til myndighetene

Det fremgår av NOx-avtalen 2018-2025 punkt 3.2 at næringsorganisasjonene innen 1. april i årene 2019-2026 skal oversende Miljødirektoratet rapporter om gjennomførte tiltak. Rapportene skal også gi oversikt over støtten og utslipps-reduksjonene av NOx, fordelt etter bransjer og typer tiltak.

Kapittel 2.2. i denne rapporten er ment å ivareta denne forpliktelsen.

2.2 Gjennomførte tiltak i 2018

NOx-fondet har totalt utbetalt 114 millioner kroner til 26 tiltak i 2018 (Tabell 1). Det er en god blanding av type tiltak (Tabell 2). SCR-anlegg fremstår som det mest kostnadseffektive tiltaket for NOx-reduksjon, selv når driftsutgifter til reaktanten urea regnes inn. Rimelige NOx-reduksjoner, slik som SCR, er nødvendig for at NOx-fondet skal ha midler til å satse på langsiktige og betydelig mer kostnadsintensive teknologier slik som omlegging fra diesel til LNG og elektrifisering.

Tabell 1: Oppsummering av spesifikke tiltak gjennomført i 2018 per næring.

Bransjer	Støtte beløp (mill.kr)	NOx-reduksjon (tonn NOx/år)
Fiske og fangst	6,2	18,6
Industri og bergverk	35	131,5
Olje og gass	32,5	161,5
Skipsfart	40,5	185,2
Totalsum	114	497,2

Tabell 2: Spesifikke tiltak, verifisert NOx-reduksjon og verifisert støttebeløp gjennomført i 2018.

Virksomhetsnavn	Objektsnavn	Nybygg/ Eksisterende objekt	Tiltakstype	Verifisert NOx-reduksjon (tonn NOx/år)	Verifisert støttebeløp (kr)
Yara Norge AS	Lager Drammen	Eksisterende kilde	Infrastruktur Urea	0	2 500 000
KNOT1 FSO 1 AS	Hanne Knutsen	Eksisterende kilde	Elektrisitet omlegging	109,1	27 300 000
KNOT1 FSO 1 AS	Hanne Knutsen	Eksisterende kilde	Gass omlegging	17,4	4 300 000
Nordland Havfiske AS	Nordtind	Ny kilde	Selektiv katalytisk rensing (SCR)	87,5	1 640 000
Fjord1 AS	Gloppefjord	Ny kilde	Batteri	18,4	9 209 728
Farstad Supply AS	Far Sun	Eksisterende kilde	Batteri	6,1	5 000 000
Thun Tankers BV	Thun Eos	Ny kilde	LNG omlegging	1,4	500 000
Sølvtrans Rederi AS	NB Det er 14 objekter	Eksisterende kilde	Energi- optimalisering	9,5	2 383 359
Norske Skog Skogn AS	Skogn	Eksisterende kilde	Elektrisitet omlegging	6,1	800 000
Farstad Supply AS	Far Searcher	Eksisterende kilde	Batteri	18,7	5 000 000
Veststeinen AS	Veststeinen	Eksisterende kilde	Motor utskifting	8,7	1 559 883
Ugland Supplier AS	Juanita	Eksisterende kilde	Batteri	9,8	5 000 000
Skansi Offshore	Sjoberg	Eksisterende kilde	Batteri	4,0	5 000 000
Fjellmøy AS	Fjellmøy	Eksisterende kilde	Motor utskifting + SCR	3,8	1 900 000
Sea-Cargo Skips AS	Trans Fighter	Eksisterende kilde	Energi- optimalisering	5,6	1 402 063
Polarbris AS	Atlantic	Eksisterende kilde	Motor utskifting + SCR	5,1	2 500 000
Fjord1 ASA	Edøyfjord	Eksisterende kilde	Motor utskifting	2,2	376 302
Eidsiva Bioenergi AS	Rambekk Renseanlegg	Eksisterende kilde	Energi- optimalisering	0,9	450 000

Virksomhetsnavn	Objektsnavn	Nybygg/ Eksisterende objekt	Tiltakstype	Verifisert NOx-reduksjon (tonn NOx/år)	Verifisert støttebeløp (kr)
Yara Norge AS	Yara Porsgrunn - SS4	Ny kilde	Industriprosess- optimalisering	124,8	31 144 800
Equinor ASA	Visund	Eksisterende kilde	Energi- optimalisering	35,0	893 760
Fiskeriselskapet Norli AS	Quo Vadis	Eksisterende kilde	Motor utskifting + SCR	18,2	4 000 000
Veststeinen AS	Veststeinen	Eksisterende kilde	Energi- optimalisering	1,0	245 863
Havila Jupiter AS	Havila Jupiter	Eksisterende kilde	Landstrøm	0,8	188 000
Torghatten Nord AS	Tysfjord	Eksisterende kilde	Energi- optimalisering	2,3	581 096
Prestfjord AS	Prestfjord	Eksisterende kilde	Energi- optimalisering	0,4	103 668
Troms Offshore Fleet2 AS	Troms Arcturus	Eksisterende kilde	Landstrøm	0,3	80 000

Av den totale NOx-reduksjonen på 497,2 tonn NOx i 2018, er 47 % av reduksjonene knyttet til tiltak gjennomført på nye kilder (ny aktivitet), mens 53 % er knyttet til eksisterende kilder (Tabell 2).

Omfanget på gjennomførte tiltak i 2018 er relativt beskjedent. Det er flere årsaker til dette:

- Overgang til ny NOx-avtale: Virksomhetene har avvartet endelige rammebetingelser fra NOx-fondet.
- Mange tiltak som i utgangspunktet var planlagt gjennomført i 2018, har blitt utsatt til 2019 og 2020.
- Endring i virksomhetenes fokus på teknologi. Tiltak som reduserer både NOx og klimagassutslipp er i fokus. Dette gir ofte mer krevende og langsiktige prosjekter.

2.3 NOx-reduserende tiltak fremover i tid

NOx-fondet har en betydelig portefølje av tiltak i avtaleperioden. Næringslivet som er omfattet av

NOx-avtalen har derfor et godt utgangspunkt for å holde utslippene under utslippstaket. Reduksjoner på inntil 18 000 tonn NOx ligger i porteføljen. Det er imidlertid store usikkerheter knyttet til disse tallene. Tiltak kan bli trukket, utsatt eller ikke fungere som forutsatt. En del av reduksjonene er også knyttet til aktivitetsøkning som ikke reduserer utslipp i forhold til dagens situasjon, men forhindrer større økninger i NOx-utslippene.

Av de viktigere tiltakene i nær fremtid er omlegging til LNG på skipene som seiler på Kystruten. NOx-fondet har her gitt tilsagn om støtte til både Hurtigrutens og Havilas skip på til sammen ca. 900 millioner kroner. I anbudet fra staten var det krav om 25 % reduksjon i CO₂-utslipp i forhold til dagens utslipp. NOx-fondet har i sin vurdering omskrevet dette kravet til et tilsvarende krav om 25 % reduksjon i NOx-utslipp, og støtter dermed reduksjoner utover dette nivået. Det er forventet at skipene samlet sett reduserer NOx-utslipp med over 2 000 tonn NOx i året sammenlignet med dagens utslipp.

3. Annen støtte fra NOx-fondet

3.1 Støtte til urea

For å sikre at den utslippsreducerende effekten av SCR-anlegg opprettholdes, gir NOx-fondet økonomisk støtte til ureaforbruk på skip i avgiftspliktig område. Støttesatsen for urea er 2,50 kroner per kg dokumentert forbruk og betaling. I 2018 var samlet ureastøtte utbetalt fra NOx-fondet på totalt 24 millioner kroner til 92 fartøy. Støtteandel (eks. mva.) er typisk 50-70 %.

Serviceskip i offshoresektoren med langsiktige kontrakter, får ofte dekket ureainnkjøp av oljeselskapene. NOx-fondet kan også refundere oljeselskapenes ureautgifter på de aktuelle skipene.

3.2 Støtte til skifte av katalysatorelementer

Virksomheter som har installert SCR-anlegg på skip kan søke om å få støtte til utskifting av katalysatorelementer. Støtten er 60 000 kr/m³ katalysatormateriale. 9 fartøy fikk 900 000 kroner i støtte til slik utskifting i 2018.

3.3 Støtte til måling

NOx-fondet gir støtte til målinger som utføres for å dokumentere effekten av et tiltak. I tillegg er det gjort omfattende målinger på skip for å etablere

kildespesifikke utslippsfaktorer og dermed mer korrekt rapportering av NOx-utslipp. NOx-målinger på fartøy støttes med inntil kroner 60 000 per fartøy. Flyttbare rigger støttes med inntil kroner 100 000 per rigg. For både skip og rigg gis det inntil 80 % støtte av medgåtte kostnader. Det er tildelt støtte til måling av NOx-utslipp til 41 skip og 1 rigg i 2018 med 2,5 millioner kroner.

For skip med SCR-anlegg har NOx-fondet et krav om fornyet utslippsmåling hvert 5. år. Dette for å sikre at anleggene opprettholder tilsiktet renseeffekt. Det kan også være nødvendig å utføre målinger i forbindelse med skifte av katalysatormateriale i SCR-anlegg.

Utslippsmålinger må gjennomføres av firma godkjent for denne typen oppdrag av kompetent myndighet (for skip Sjøfartsdirektoratet).

3.4 Støtte til service på fiskebåter

Fiskefartøy med SCR-anlegg kan få støtte til årlig service på anlegget med maksimalt 50 000 kr per år per fartøy, oppad begrenset til 80 % av kostnaden. I 2018 var det 3 selskaper som benyttet seg av tilbudet.

4. Utslipp og inntekter

4.1 NOx-utslipp i 2018

NOx-utslipp fra NOx-avgiftspliktige utslippskilder rapportert til NOx-fondet var 87 519 tonn i 2018 (Tabell 3). Dette er en økning i utslipp på ca. 3,5 % sammenlignet med 2017. Det er primært økt aktivitet innen olje- og gassnæringen som er årsaken til økningen. Denne økningen har i stor grad vært ventet i og med at 2017 har vært ansett som et bunnår.

I tillegg kommer rapporterte ikke-avgiftspliktige utslipp som er omfattet av NOx-avtalen (primært utslipp fra prosessindustrien) på 8 341 tonn. Disse utslippene skal for 2018 tillegges liten vekt fordi tallene er ufullstendige. Årsaken til dette er at få virksomheter har vært tilsluttet gjennom hele året og dermed heller ikke rapportert for hele 2018. NOx-fondet har derfor i tillegg innhentet manglende utslippsdata fra de viktigste virksomhetene. På bakgrunn av dette kan det se ut til at de ikke-avgiftspliktige utslippene går noe ned i 2018 i forhold til 2019.

Samlet sett, med estimert utslippsnivå for de ikke-avgiftspliktige, er utslipp i 2018 på ca. 101 000 tonn. Dette er noe under halvparten av utslippstaket for 2018+2019 på 202 510 tonn.

NOx-fondet påpeker imidlertid at det er utslippene rapportert til Skatteetaten (avgiftspliktige) og Miljødirektoratet (ikke-avgiftspliktige) som legges til grunn for å vurdere oppfyllelse av NOx-avtalen 2018-2025. Avvik mellom tall rapportert til NOx-fondet og myndighetene kan forekomme, selv om de i prinsipp bør være like. NOx-fondets tall er i hovedsak for fondets interne styring.

Den årlige utslippsreduksjonen som NOx-fondet rapporterer som følge av NOx-reduserende tiltak (ref. kapittel 2.1), gjenspeiles ikke en-til-en i de nasjonale utslippstallene. Viktige årsaker til dette er at mange tiltak er knyttet til ny aktivitet, og at tiltakene er gjennomført sent på året og ikke gir full effekt i 2018.

Tabell 3: Rapporterte utslipp i 2018 fordelt på næring.

	Lav sats (kg)	Høy sats (kg)	Avgiftspliktige utslipp (kg)	Ikke-avgiftspl. utslipp (kg)	Totalt (kg)
Skipsfart	32 470 518	252 500	32 723 018	-	32 723 018
Fiske og fangst	5 643 778	-	5 643 778	-	5 643 778
Olje og gass	557 522	43 402 538	43 960 060	-	43 960 060
Jernbane	381 381	-	381 381	-	381 381
Luftfart	1 307 812	-	1 307 812	-	1 307 812
Industri	3 503 110	-	3 503 110	8 340 925	11 844 035
Totalt	43 864 121	43 655 038	87 519 159	8 340 925	95 860 084

4.2 Innbetalinger til fondet i 2018

De totale innbetalingene til NOx-fondet i 2018 er i overkant av 787 millioner kroner (Tabell 4). Dette fordeler seg mellom næringer som vist i tabellen under.

Tabell 4: Innbetaling til fondet i 2018.

	Inntekt lav sats (6 kr)	Inntekt høy sats (12 kr)	Totalt (kr)
Skipsfart	194 823 108	3 030 000	197 853 108
Fiske og fangst	33 862 668	-	33 862 668
Olje og gass	3 345 132	520 830 456	524 175 588
Jernbane	2 288 286	-	2 288 286
Luftfart	7 846 872	-	7 846 872
Industri	21 018 660	-	21 018 660
Totalt	263 184 726	523 860 456	787 045 182

4.3 Innbetalingssatser

Forpliktelsene i ny NOx-avtale (2018-2025) gjør det nødvendig at innbetalingssatsene til NOx-fondet økes fordi NOx-reducerende tiltak er mer kostbare enn tidligere og behovet for NOx-reduksjoner er større.

Som det fremgår av tabellen under så øker innbetalingssatsene til NOx-fondet betydelig både fra

2017 til 2018 og fra 2018 til 2019. Det må også påregnes en videre økning etter 2020, men endelige satser for 2020 er enda ikke vedtatt. Det fremgår også av tabellen at forskjellen mellom høy og lav innbetalingssats krymper, spesielt i prosentmessig forskjell, noe som er i tråd med NOx-avtalen 2018-2025.

Tabell 5: Innbetalingssatser fra 2015-2019.

År	2015	2016	2017	2018	2019
Fiskal avgift (Kr per kg NOx)	19,19	21,17	21,59	21,94	22,27
NOx-fondets satser Lav og høy sats (Kr per kg NOx)	4 og 11	4 og 11	4 og 11	6 og 12	8,50 og 14,50

5. Om NOx-fondet

5.1 NOx-fondets styre

NOx-fondets styre er valgt av medlemsorganisasjonene. I 2018 har 9 styremøter blitt avholdt.

Styret har en rekke vedtektsfestede oppgaver, herunder å sørge for at foreningens formål ivaretas, og påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret vedtar retningslinjer for støtte og fastsetter satser for betalingsplikten til NOx-fondet, de generelle støttesatsene for tiltak og tildeler støttebeløp til de enkelte tiltak, og avgjør individuelle søknader om støtte etter anbefaling fra DNV GL.

Styret i Næringslivets NOx-fond har følgende sammensetning:

Tor Arnesen,

styreleder, Næringslivets Hovedorganisasjon

Jan Ivar Maråk,

nestleder, Fiskebåtrederne Forbund

Ivar Ulvan,

Kystrederiene

Hildegunn T. Blindheim,

Norsk olje og gass

Øyvind Jonassen,

Norges Rederiforbund

Varamedlemmer:

Per Øyvind Langeland,

Næringslivets Hovedorganisasjon

Kjell Ingebrigtsen,

Norges Fiskarlag

Frode Sund,

NHO Sjøfart

Marit Holtermann Foss,

Norsk Industri

Svein Kamfjord,

KS Bedrift

5.2 NOx-fondets administrasjon

NOx-fondets administrasjon har gjennom 2018 bestått av følgende ansatte:

Ansatte:

Tommy Johnsen,

daglig leder

Anne-Lise Fleddum,

seniorrådgiver

Rouzbeh Rasai,

seniorrådgiver

Wenche Svellingen,

seniorrådgiver

Elisabeth M. Hessen,

administrasjonskonsulent

Andreas Pihlstrøm,

advokat (innleid fra NHO på deltid)

5.3 Avtalens 15 næringsorganisasjoner

